

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 „ — „
Negyed évre . . . 1 „ 50 „
Egyes szám ára . . . 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SOMLYÓN:

Móricz Gyula szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyílttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Közegészségügy.

(Vonatkozással városunkra.)

Kézdí-Vásárhely, 1884. május hó.

Közelebből a belügyminiszter az országgyűlés elé az ország közegészségügyi állapotáról egy jelentést terjesztett be. E jelentésben fel vannak tüntetve az e téren történt haladás, javulás. De nincsenek — s ez igen helyesen is van — eltitkolva, illetőleg mellőzve a közegészségügynek gyarló oldalai is.

Most nem szólunk a haladás és javulásról, mert azt sem az egészségügy nagy fontosságával, sem a mi ohajtásunkkal kellő arányba hozni nem tudjuk.

Azonban azt fájólag vesszük tudomásul, hogy hazánkban 18 törvényhatóság van, melyben azon évben — melyről a jelentés szól — a halálozások nagy mértékben felülmúlta a születések számát. Ez még ha csak egy évben történnék, s csak egy törvényhatóságról állítva, akkor is szomorú dolog volna, hisz mint a legnagyobb magyar mondja: oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmeznünk; de hát mikor 18-ról van ki-tüntetve!

Városunk — nem képezvén önálló törvényhatóságot — e jelentésben névleg nem szerepel. Ez helyesen van így, mert ama jelentésnek a városunk egészségügyéről szóló része legsütébb pontja volna. De megyénk főispánja a vereskereszt-egylet vidéki választmányá-

hoz intézett közelebbi levelében tényeken s a rideg valóságon álló bizonyítványt állította ki, midőn városunkról így nyilatkozott: „közegészségügyileg igen el van hanyagolva.“

A figyelmes szemlélőnek feltűnhetett, hogy a múlt hóban mindennap gyarló egészségügyünknek hol egy, hol két áldozatát kísérté ki a temetőbe a résztvevő gyászmenet; s a mint teljesen hiteles forrásból értesülünk, az illetők csaknem 1/5-öd részben tüdőbaj miatt haltak meg, s a folyó év ápr. havában a halálozás csaknem kétszer multa felül a múlt év ápr. havi halálozást. Mit bizonyít e két körülmény? Hogy a közegészségügy, s főleg ennek a tiszta levegőre vonatkozó része, szóval az egész tisztaság városunkban teljesen primitív állapotban van. A szeszyárakból kifolyó ganéjlé, a mellékutczák rondasága, az úrszékeknek egész utcákban való hiánya, s ezeknek a hatóság által való könnyelmű elnézése, s a lakosság egy nagy részének a tisztaság iránti kifejletlen érzéke: ime városunk gyarló egészségügyének okai.

Tisztelettel fordulunk városunk hatóságához s azonkívül városunk többi intelligens részéhez, indítsanak meg városunk köztisztasága érdekében egy erélyes mozgalmat, melynek feladata legyen hatóságilag és társadalmilag oda munkálni, hogy fajunk és városunk jövő nemzedékével szemben eddig elkövetett ama bűntünk, hogy a közegészségügy semmi, változzék életfeladatunk

ama sarkalatos pontjává: a közegészségügy minden.

M

Csikmegye és a honvédség
cserevásár-egyezsége.

A Csikmegye tulajdonát képező vár és mellékeleteinek a kir. törvényszék és honvédség által eddig birt épületekkel való kieserése iránt f. hó 11-én történt meg a végleges megállapodás. A megyei bizottság Becze Antal alispán, a katonai Cserhalmai Ferencz főhadbiztos elnökle alatt vett részt a tanácskozásokban.

Hosszas szóváltás és egyezkedés következtében az eredmény a következőkben foglalható össze:

A megye átadja a várkastélyt a közvetlen épületekkel és őrházzal és mozgósítás esetére az őrnagyi telken levő fasátozt, — biztosítván a ki- és bejárást — a honvédség által jelenleg használt őrnagyi lakás, azon telken levő két faház, azoknak újraépítésére összehordott anyagok, az eddigi laktanyául használt régi hadbírói épület, puszkaporos torony és mellékeleteiért 14.000 frt kárpótlás és évenként fizetendő 200 frt haszonbér mellett.

A 14.000 frt pótlékot köteles a m. kir. honvédelmi miniszter 18 év alatt 6% kamataival együtt, évi 1200 frt részletekben, a csikszeredai m. kir. adóhivatalnál a megye részére kiutalni.

A megye közönsége pedig átadja a kir. törvényszéknek, törvénykezési célokra, a haszonélvezeti jog telekkönyvi biztosítása mellett, az eddig is használt volt alezredesi és a honvédség által visszaadott volt hadbírói épületeket, azon határozott kikötéssel, ha a társas törvényszék Csikmegye területén beszüntetnének, min-

den visszamegy a megye birtokába teljesen díjtalanul.

Az igazságügyminiszternek azonban gondoskodnia kell börtönhelyiségről, miután a régi megyeház Csik-Somlyón, melyben a törvényszéki börtön van, az erdélyi róm. kath. státusnak tanodái célra örök áron eladott.

Ezen egyezés következtében, mihelyt az a szakminiszterek által is megerősítették, kötelesek egy kir. törvényszék, járásbíró-ság és telekkönyvi hatóság, mint a kir. honvédség, az általuk eddig használt épületeket azonnal kiüríteni és átköltözni. A megye pedig mindaddig megtartja a jelenleg is használt lakrészeket a várban, míg a majori épület telkén alkalmas megyeházat építhet, mely új épületben az eddigi terv szerint az adóhivatal is el fog helyeztetni.

Ezen cserevásár egyik félre sem volt káros. A honvédségre a vár igen alkalmas, mert kezdetben is katonai célra volt építve; különben is ezáltal meg van vetve a honvédség ittmaradásának alapja. A megyére szintén megnyugtató, mert a törvényszéket tisztességesen elhelyezheti; sőt ezáltal az igazságügyminisztert is hamarabb reá bízhatja, hogy börtönt építsen Szeredában és a Somlyón levő épület végleges átadását eszközölhesse. A megye maga is kényszerítve van, mit eddig takarékoságból nem tett meg, hogy rövid időn egy szép megyeházat építtessen s ezáltal is Csik-Szereda emelkedését előmozdítsa. Igen örvendünk ezen kérdés megoldásának és reméljük, hogy mindezek rövid időn végleg keresztül is fognak vitetni.

Csikmegyei postaforgalom.

A nagyszabedű m. kir. postaigazgató-ság a Csikmegye területén levő postahivatalok 1883. évi forgalmáról igen érdekes

A „Székelyföld“ tárczája.

Az ég virágai.

Bizonynyal nincs senki, a ki felpillantva a csillagos égre, ne gondolta volna magában azt, mit az angol népdal körülbelől ilyen versben fejez ki:

Kiesiny csillag, fényed nagy;
Csak tudhatnám, hogy mi vagy!

Ezt millió meg millió ember évezredek óta gondolta magában, midőn felté-kintve a csillagokkal behintett égboltozatra, sovár pillantásokkal kalandozott ama magas régiókban, a melyeknek átkutatása örökre lehetetlennek látszott előtte. De idők folytával s az előrehaladó tudomány segítségével a lehetetlennek látszó — bizonyos mértékben — valósággá lett.

Azon szűk, kicsiny csillagvizsgálóból, minek a neve föld s a hová a sors jó szé-szélye az embert helyezte, felemelkedett az ő szelleme ama távol régiókba ott az Orion övében, hol napok száguldoznak s a hol a tejt csillámoló pusztájában, mint fű az éjnek homályában, myriád világok fejle-deznek. És nemcsak a jelent ismerte fel az ember az általunk látható világrész szerke-zetében, hanem a múlt is szemei elé tárul.

Évmilliókat vont számítása alá s úgy találta, hogy volt egykor oly idő, mikor a tejt, mely ma az eget szelíd fényű övével átöleli, nem létezett, és hogy jönni fog egy idő, midőn a most világító csillagzatoknak nem lesz nyoma az égen, mint nincs az őskor emlékeinek a földön; mert szét fognak hullani, mint száraz levelek, melyekkel a szelek játszanak, a világítenger mélységébe, a honnan származtak. Igen, az égne ezen bájos — s mint látni fogjuk, különböző színe-kben pompázó — virágai is elhervadnak, örökre kiallszanak, helyet adva más napok-nak, más világrendszereknek. Csak Egy marad fenn változatlanul a világok oceánja felett, mely trónja alatt fel s alá hullámoz, a ki, mint ezt öröktől fogva teszi, új világokat fog teremteni. Egyetemes halál soha sem fog uralkodni.

Bizonynyal büszke érzés támad az emberben, ha hallja vagy olvassa, hogy a csillagászati tudomány a napnak, a boly-góknak és ezek holdjainak távolságát nagy pontossággal meghatározni képes. Még na-gyobb mértékben fokozódik ezen érzés, ha azon merészségre gondolunk, mire a csilla-gászok vetemedtek, hogy a nevezett égi testeket úgy szólván mérlegbe vetvén, azok-nak nemcsak súlyait megmérjék, hanem az

anyagoknak, a mikből összefoglalvák, tö-möttségét is meghatározzák. Hátha még ol-vassuk, miszerint most már nem csupán a naprendszer égi testeivel teszik ezt, hanem az álló csillagok közül is nem egynek tá-vola és súlya meghatározva van. És ez mind a nehézkedési erő törvényeinek felfe-dezése által lett lehetségessé. Minő gyö-nyőrt okozott volna Newtonnak, ki már a fölötti örömben, hogy bolygórendszerünk törvényeit felfedeznie sikerült, beteges kéj-érzetbe esett, ha csak sejtette volna is, hogy felfedezése az egész világmindenségre kiterjeszkedik! Ez pedig már tapasztalatok által bebizonyított tény.

A nehézkedés oly erő, — mondja Secchi, század egyik első rangú csilla-gásza — mely az egész világmindenség fe-létt uralkodik, a kövectől, mely a földre esik, a ködfoltig, mely a tér létségeiben lassan-lassan sűrűsödik. A nehézkedés a fő-oka a csillagok izzásának, mely a világ-mindenségben uralkodik; tán ez maga is csak az aether egyensúlyának okozata. Az aether által a tér legszűlső részeivel vagyunk összeköttetésben. Ezen titokszerű közeg rezgései okozzák a sugárzó hőt, a fényt s a vegyi életműködést; tömötségei idézik elő a vonzást, valamint a villamos és delejes

tűneményeket. Az aether az, mely a világ-mindenség összekötő kapocsul szolgál neki, dacára a borzasztó távolságoknak, egy sé-get kölesönöz. Sőt a tudomány mai vilá-gánál az anyag egy sége az egész vilá-g egyetemre nézve konstátálva van. Az anyag, melyből azon testtömegek alakulnak, me-lyek az égboltot betöltik, mindenütt ugyan-az. Azon elemek, melyeket a vegyész mű-helyében vizsgál, ugyanazok, melyeket a spektroskop a legszűlső ködfoltokban és csillag-atmosphaerákban kimutat.

Mily lényeges változást találunk csak magának a rendszernek fogalmában is, a melyhez földünk tartozik! Volt egykor oly idő, mikor az egész naprendszer csupán egy világító központi testből és körülle kerengő nehány nagyobb sötét csillagból, ugyneve-zett bolygóból állott. Erre jöttek azután a holdak s ezzel a felfedezéseket befejezet-teknek hitték. Ma ellenben tudjuk, hogy Mars és Jupiter közt vagy 236 kis bolygó jár a nap körül s hogy a nap gázalaku gyűrű által van körülveve, mely gyakran a föld légköréig lenyulik s az állatövi fényt alkotja. Ujabbán számos üstökösnek lett körfutási ideje meghatározva; vannak köztük olyanok, melyeknél a körfutás 3 1/2-től 7 1/2 évig, vagy 60-tól 75 évig tart, de

kimutatást állított össze, melyből közöljük a következőket:

Volt összesen 14 postahivatal, u. m. Borszék, Csik-Gyimes, Szt.-Domokos, Szt.-Márton, Rákos, Szépvíz, Szereda, Karczfalva, Ditró, Gyergyó-Alfalu, Gyó-Szent-Miklós, Kászónujfalu, Tölgyes és Tusnád (a 3 havi fürdő időtartamára) községekben.

Borszék jövedéki bevétele 1882 frt 50 kr, fenntartási költsége 796 frt 50 kr. Csik-Gyimes jöv. bev. 701 frt 93 kr, fennt. költs. 1326 frt 66 kr. Csik-Szent-Domokos jöv. bev. 592 frt 73 kr, fennt. költ. 3150 frt. Cs.-Szt.-Márton jöv. bev. 1376 frt 68 kr, fennt. költ. 506 frt. Cs.-Rákos jöv. bev. 211 frt 27 kr, fennt. költ. 190 frt. Cs.-Szépvíz jöv. bev. 1033 frt 85 kr, fennt. költ. 870 frt. Cs.-Szereda jöv. bev. 4409 frt 17 kr, fennt. költség 6788 frt 12 kr. Cs.-Karczfalva jöv. bev. 388 frt 45 kr, fennt. költség 206 frt 66 kr. Ditró jöv. bev. 1094 frt 96 kr, fennt. költ. 1017 frt. Gyergyó-Alfalu jöv. bev. 401 frt 66 kr, fennt. költ. 325 frt 80 kr. Gyergyó-Szt.-Miklós jöv. bev. 4537 frt 40 kr, fennt. költ. 2038 frt 49 kr. Kászón-Ujfalu jöv. bev. 430 frt 77 kr, fennt. költ. 2600 frt. Tölgyes jöv. bev. 1271 frt 23 kr, fennt. költ. 746 frt 51 kr. Tusnád jöv. bev. 827 frt 59 kr, fennt. költség 135. Ezek szerint az egész megye területén az 1883. évben jövedéki bevétel 18,660 frt 39 kr, fenntartási költség 20,696 frt 74 kr. Kiadási többlet 2036 frt 35 kr.

Ezen hiteles számadatok meggyőzőnek mindenkit arról, hogy nem minden intézmény jövedelmez az államnak. Mindannak dacára fenn kell tartani, mert megkívánja az igazságszolgáltatás, meg a fejlődő társadalom, a szellemi előhaladás előmozdítása. Nem is panaszkodhatunk, mert dacára ezen kedvezőtlen eredménynek, jelen évben is még 5 postaállomást szervezett Csikmegyében, hogy legalább ezáltal jöjjünk közelebb a nagyvilághoz.

Sz...

Dobránsszky ügye.

A képviselőház pénteki ülésén oly jelenet folyt le, mely bizonyára emlékezetes marad mindazok előtt, a kik annak tanúi voltak. Egyik országgyűlési képviselő a legborzasztalmasabb bűnnel: a honárulással vádoltot. A tényállást a következőkben ismertetjük:

A kérvények letárgyalása után Ugron Gábor állott fel s feszült kíváncsiság között elmondotta a gyergyószentmiklósi kerületen történt dolgok részleteit, mely tárgyan interpellációt intézett a belügyminiszterhez. Az interpelláció benyújtása után tovább folytatta beszédét.

A kínos meglepetés zugása támadt minden oldalon, midőn Ugron Gábor egész

határozottsággal mondta ki vádját, hogy Dobránsszky Péter képviselő összeköttetésben van a lemergi hűtlenségi pör vádlottjaival s hogy Dobránsszky Adolfot levélben arra kérte: szerezzen neki hivatali állást Oroszországban. Mindenki Dobránsszkyt nézte, a ki elhalványodva ült helyén, majd meg izgatottan kiáltott közbe: „Nem igaz! bizonyítsa be!” Alig mondta ki Dobránsszky e szavakat, Ugron elővett a zsebéből egy csomó levelet, melyek — mint mondá — Dobránsszky sajátkezűleg írt levelei, s állítása bebizonyítására azokból részleteket olvasott fel. E leveleknek rendkívüli hatásuk volt. Csöndben hallgatták, csak olykor-olykor támadt különös zugás. Beszédét e szavakkal végezte: „Méltóztatásuk a mappára tekinteni, s ha látja Gyergyó vidékét, tudni fogja, hogy az az országnak legexponáltabb része. Ha az orosz kozák éjfélok lovára ül, a virradat már Gyergyóban érheti. Én, mint székely ember, miután hazafi, kötelességemnek érzem azt követelni, hogy eltávolíttassék azon vidékről azon férfi, a ki Oroszországban keres magának hivatalt.”

Nagy nyugtalanság és zaj közt állott fel Dobránsszky. Reszkető hangon kezdett beszélni; egész beszédén bizonyos zavar mutatkozott, melynek uralma alól nem tudott menekülni. Minthogy nem érintette a leveleket, egymást érték a nyugtalan közbeszólások: „Írta-e a leveleket?” E sürgető közbeszólásokra aztán Dobránsszky ismételtén kijelentette, hogy a levelek hamisak s hogy ő semminemű összeköttetésben nem állott Dobránsszkyékkal.

Utána ismét Ugron Gábor szólalt fel s hivatkozott több levélre, melyekből idézeteket olvasott fel. Dobránsszky állításaival szemben saját becsületének védelmével tartja fenn azok valóságát.

Felszólalt még az elnök, továbbá Ugron Gábor két ízben is; végre Tisza Kálmán felszólalása után a ház más tárgyra tért át, s miután Bethlen Ödön gr. bemutatta a műborokról szóló törvényjavaslatot, a képviselők a legizgatottabb hangulatban szétoszlottak.

Este Dobránsszky Péter Ugronhoz levelet írt, melyben a hazafiatlanság vádjának megvizsgálására választott bíróság alakítását kéri. A levélben kiemeli Dobránsszkyt, hogy „itt egy nemtelen boszu és egy nem épen példa nélkül álló női merénylet bűnös keze van a játékban.” Kijelentette e levélben azt is, hogy Ugron válaszában tartalmától teszi függővé további lépéseit ez ügyben. E levél másolatát elküldötte az országgyűlési szabadelvű pártkörnek is.

Ugron Gábor e levélre vonatkozólag az „Egyetértés”-ben nyilatkozott. Kijelenti e nyilatkozatban, hogy ha orsz. képviselő vagy valamelyik műegyetemi tanár az ügyet

szánva, sőt talán már azokká is sűrűsödtek; csak hogy a fény ezen változástól a sok trillió mérföldnyi távolság még nem hozta el hozzánk a hírt.

Ezen, csak vázlatos vonásokban ecsett szemléldésből is, azt hisszük, mindenki meggyőződhet arról, hogy a csillagászat majdnem minden lapján bő anyagot nyújt magasztos elmélkedésekre, a mennyiben mind jobban és jobban megtanít bennünket, a királyi zsoltárossal szólva, arra: miként hirdetik az egek dicsőségét annak, ki őket alkotta; s hogy ekként ennél szebb élvezeteket, fenségesebb szemléldéseket még egy szeráf sem választhatna magának. Ebben leli magyarázatát az évről évre fokozódó érdeklődés és kíváncsiság, mely mindenütt, hol miveltésg honol, széles körökben ezen magasztos tudomány felé irányul. Ugyanezen tekintetek ösztönöztek bennünket is arra, hogy időnként képezeleti sétákat tegyünk a világok kertjében s tapasztalatainkat e becses lapban előadjuk. Az első ilyenmű tanulmány a jövő számban.

Radányi József.

magává teszi, abban az esetben elfogadja a választott bíróságot.

Miután pedig Jónás Ödön orsz. képviselő és műegyetemi tanár Ugronhoz intézett levelében kijelenté, hogy Dobránsszkyt a bíróság megalakításában képviselni hajlandó, a becsületbíróság, úgy látszik, rövid időn össze fog ülni.

Mária Anna királyné temetése.

Szombaton d. u. 5 órakor ment végbe Bécsben Mária Anna császárné és királyné temetése. Az utcák és terek, melyeken a menet végig vonult, már jóval előbb megteltek közönséggel, mely előtt a katonaság sorfalat képezett. Az ablakok és erkélyek szintén meg voltak telve közönséggel. Valamennyi üzlet a keresztyén vonulandó utcákon már egy órával a temetés kezdete előtt zárva volt. Számos ház részben fekete díszszel volt bevonva.

Öt óra előtt néhány percczel a király, a trónörökös, a főherczegek és főherczegnők érkeztek meg a kapuczinusok udvari temploma elé és a főudvarmester, főszertartásmest, a kapuczinusok gvardianja és a rend tagjai által, utóbbiak fáklyát tartván kezökben, a templomba kísértettek.

A templom előtti nagy tért, melynek közepén a tábornoki és tisztikar foglalt állást, egy zászlóalj katonaság zárta körül. A gyászünneplé többi vendégeinek felvonulása oly hosszú volt, hogy midőn a gyászmenet már a templomot érte el, még mindig tartott.

A magyar és lengyel személyiségek nemzeti öltözetben jelentek meg. A templomban összegyűltek időközben a külföldi fejedelmek képviselői, az udvari méltóságok, a közös miniszterium tagjai, a magyar kormány tagjai, az osztrák kormány tagjai, az állami főméltóságok, a diplomáciai testület, a magyar főrendiház küldöttsége Szögyén-Marich László elnök vezetése alatt, a magyar képviselőház küldöttsége Péchy Tamás elnök vezetése alatt, az osztrák parlament küldöttségei, Budapest küldöttsége, élén Ráth Károly főpolgármesterrel és Gerlóczy Károly alpolgármesterrel, Bécs küldöttsége, a pápai nunczius a főpápok élén, sok helytartó, Csehország tartományi főnöke, Szögyény-Marich László külügyminiszteri osztályfőnök, a rendőrfőnök stb.

Délután ötödfél órakor a koporsót valamennyi templom harangjának zugása közben a nyolcz ló által vont halottas kocsi helyezették, mire a menet az előirt rendben megindult, meghatározott képet nyújtva gyászos pompájával.

A kapuczinusok templomának főbejáratánál Ganglbauer herczegérsék a káptalan élén várta a koporsót, mely a templom közepére vitetvén, ott beszenteltetett. Ezután a koporsót fáklyavilágítás mellett a sirboltba vitték, hol ismét beszenteltetvén, a főudvarmester átadta azt a kapuczinusok gvardianjának. Erre a holttest V. Ferdinánd császár és király holtteste mellé helyeztetett örök nyugalomra. A gyászünneplés est 6 órakor ért véget. A rend mindvégig példás volt.

Külföld.

Az egyiptomi konferencia valószínűleg e hó végén fog összeülni Londonban és az ottani nagykövetségek fogják a hatalmakat képviselni. Franciaország eleinte nem akart részt venni azon; legujabban azonban diplomáciai körökben valószínűnek tartják, hogy Anglia és Franciaország közt a konferencia kérdésében megegyezés jön létre. Azt hiszik, hogy a vita a konferencián érteni fog ugyan politikai kérdéseket is, de határozatot a konferencia csak a pénzügyrendezési törvény felett hozhat.

Tonkingból a hadi műveletekre vonatkozólag semmi újabb jelentés nem érkezik. Anyi kétségeltlen, hogy Franciaország Chinától pénzbeli kárpótlást fog kívánni, ha másféle elégtételt nem kap. Franciaország kész más hatalom közvetítését is elvállalni. A parlament összeülése után a kormány ismét ötven milliónyi hitelt fog

Tonking számára követelni. Tseng marquis megtartja a londoni és pétervári nagykövetséget. Li-Hang-Chong kormányzó állása, kinek ösztönzésére China az új nagykövetet Párisba küldte, épen nincs megintatva. Ellenkezéül az ő befolyásának tulajdonítható az új nagykövet kinevezése.

Újabb zsidóüldözések híre érkezik, de nem Oroszországból, sem — Magyarországból, hanem ezuttal változatosság kedvéért Irországból. A múlt héten nagy zsidóellenes zavargások voltak Limerickben s azóta is a lakosság ingerültsége még cseppet sem lohadt s csakis nagyobb rendőri erő összehozásának tulajdonítható, hogy komoly kihágások nem fordultak még elő. A zsidónegyedben folyton csoportosulások történnek, a tömegek gunyolják a zsidókat, s helyi-kezzel meg is verik; így április 27-én súlyosan bántalmaztak egy Braun Jakab nevű zsidót, de a tetteseket nyomban elfogták.

T a n ü g y .

Az érettségi vizsgálat.

(Folytatás.)

16. §. A szóbeli vizsgálatokat értekezlet előzi meg, melyen a tankerületi főigazgató, vagy helyettese, illetőleg a felekezeti főhatóság által kirendelt férfi elnököl. Ezen értekezlet:

a) szóbeliséggel megállapítja az írásbeli vizsgálatok végeredményét s kimondja, hogy ennek következtében kik bocsáthatók a szóbeli vizsgálatokra; ha a vizsgáló bizottság elnöke valamely írásbeli dolgozat érdemjegyére nézve, oly tárgynál, mely a szóbelinek nem tárgya, nem ért egyet a vizsgáló bizottság többségével, követelheti, hogy az illető tanuló azon tárgyból szóbeli vizsgálat alá vétessék;

b) megállapítja, mely tanulónál kívánatos valamely tantárgyból a részletesebb szóbeli vizsgálat.

Az elnök meghatározza a vizsgálatok sorrendjét és kijelöli a szóbeli vizsgálatok jegyzőit.

Ezen értekezleten kívánatos, hogy az egész tanári kar részt vegyen, de szavazati joguk csak a vizsgáló bizottság tagjainak van. Ezen értekezletre a nyolczadik osztály összes írásbeli dolgozatai megtekinthetőségét készen tartandók.

17. §. Azon tanuló, kinek minden írásbeli dolgozata legalább is elégséges eredményű: szóbelire bocsáttatik. A kinek magyar, vagy gymnasiumon latin, reáliskolán matematikai dolgozata elégtelen, valamint az is, ki bármely két tárgyból elégtelen érdemjegyet nyert az írásbeli vizsgálaton, a törvény 27. 2-a szerint megbukottnak tekintendő s szóbeli vizsgálatra nem bocsátható. A kinek gymnasiumon német, görög és matematikai, — reáliskolán német és francia dolgozatai közül egy elégtelen, a szóbeli vizsgálatra bocsátható ugyan, de ha azon tárgya a szóbelinek is tárgya: ott behatóbban vizsgálandó, ha pedig nem tárgya általában, reá nézve az is a szóbeli vizsgálat tárgyává teendő.

18. §. A szóbeli vizsgálatokra nem bocsáttott tanuló az egész vizsgálatot csak egy év múlva ismételteti. (L. a törvény 27. §-át.)

19. §. A szóbeli vizsgálatok időtartama akként állapítandó meg, hogy minden napra 8 vagy 9 óra jusson a vizsgálatra, mely idő alatt legfeljebb 10, illetőleg 12 tanuló tehet szóbeli vizsgálatot.

20. §. Szóbeli vizsgálatra a tanuló semmiféle könyvet sem hozhat magával.

21. §. A szóbeli vizsgálat az alább megnevezett tantárgyakból csakis a tanterv anyagának főtanaiban való jártasság s az azok közötti összefüggés megértésének ki-
puhatolására terjed ki. Nyelvekből és irodalmakból a középiskolában tárgyalt írások műveinek olvasáson alapuló ismerete is megkívántatik.

A) A gymnasiumoknál: 1. Magyar nyelv és irodalom. 2. Latin nyelv és irodalom. 3. Magyarország története. 4. Matematika (Algebra és geometria) 5. Physica.

B) A reáliskoláknál: 1. Magyar nyelv és irodalom. 2. Német nyelv és irodalom. Az újabbskori német irodalom ismerete a tanterv olvasmányai alapján. 3. Magyarország története. 4. Matematika. (Algebra és geometria.) 5. Physika.

A kérdések oly módon teendők fel, hogy az adott feleletekből megítélhető legyen, vajjon a tanuló a tananyag fontosabb részei felett öntudatosan rendelkezik-e s képes-e önálló gondolkodásra.

22. §. A szóbeli érettségi vizsgálatok a középiskolai ifjúság kizárásával nyilvánosan tartatnak. A vizsgálatokon az egész vizsgalóbizottság jelen van; a tanári testület többi tagjainak megjelenése is kívánatos, ezért a szóbeli vizsgálatok tartama alatt a tanítás az egész tanintézetben szünetel.

23. §. A szóbeli vizsgálaton, az illető szaktudomány előadó tanára adja fel a kérdéseket, de a vizsgáló bizottság elnökének és a kormányképviselőnek is joga van kérdéseket tenni.

24. §. A szóbeli vizsgálatokról felvett jegyzőkönyvbe a jegyző minden kérdést beiktat, a szaktanár által megállapított érdemjegyekkel együtt.

25. §. A szóbeli vizsgálatok után bizottsági értekezlet tartatik, melyen a tanári testület többi tagjai is jelen lehetnek, de nem szavaznak.

Ezen értekezleten állapítatik meg szótöbbséggel minden tanulóra nézve:

a) szóbeli vizsgálatának eredménye; b) minden tantárgyból általános érdemjegye az írásbeli érdemjegyek egybevetésével;

c) általános érettségi fokozata. Minden tantárgyból az eredmény jelzésére jeles, jó, elégséges és elégtelen érdemjegy használandó.

26. §. Az érettségi vizsgálatok általános végeredménye következőleg fejezendő ki: a követelményeknek teljesen (vagy jól) megfelelően: érett; vagy a követelményeknek megfelelően: érett; vagy a követelményeknek nem felelve meg, nem érett és 2, illetőleg 3 hó múlva javító- vagy egy év múlva ismétlő vizsgálatra utasítottat.

(Vége következik.)

Levelezés.

Háromszékmegye.

Kovácsna, 1884. május 11.

(Kovácsnai tudnivalók.)

A járásban levő községi előjárók e hó 10-én a szolgabírószághoz be voltak rendelve közérdekű hasznos dolgok elintézésére.

Első sorban tanácskozás tárgyát képezvén azon miniszteri leirat, mely szerint az ipartanítónő által kért évenkénti helyi pótlék fizetése iránt a községek nyilatkozata beveendő, — erre egyhangulag kimondott, mikép méltóztatassék a magas kormány erre nézve másképp intézkedni, mert a községek az egyéb, csaknem minden héten előforduló újabb meg újabb megterhelhetések miatt a legjobb akarat mellett sem képesek ily kötelezettséget magukra vállalni.

Ezután következett az 1877-ben kezdeményezett s jelenleg felújított kérdése egy állatorvosi állomás rendszeresítésének.

Jöllehet, hogy e járás — hol a gazdák közönségnek csaknem egyedüli vivendi modusa az állattenyésztés — idáig nem volt e megyétől annyira méltatva, hogy ide állatorvosi állomás rendszeresíttessék; de teljes reményünk van, hogy miután a határ-széli községek az egész megyét érdeklő költséges órházakat fölláttották; miután továbbá a keleti vész becsempészésének megakadályozását, az óvintézkedések megtételét és a szigorú orvosrendőri felügyelet eszközését csak egy ezen járásban lakó állatorvos által képzeljük elérhetőnek, mert a Kézdi-Vásárhelyi lakó állatorvos a nagy kézdi-járásbani körut miatt gyakran csak 2 napi kereset után lévén feltalálható, addig a vészese anyag a megye szívéig hatolhat be; és miután ebből folyólag ezen felvetett kérdés az egész megyére kihat: teljes

reményünk van — mondom — arra nézve, hogy a megye a legközelebbi közgyűlésen az orbajjárasi állatorvosi állomás rendszeresítéséről gondoskodand; a járási szolgabíró úrtól pedig elvárjuk, hogy ennek tárgyalandó kitűzését eszközöltetni fogja.

No de ennek végét várni késő; az átlatok már a határszél közelében legelnek, mindennap lehet felülni a véstől. A községi előjárók abban állapodtak meg, hogy addig is, míg e tekintetben a megye intézkednék, rendszeresíttessék Kovácsna állomáshelyielyl év 400 frt fizetés mellett egy állatorvosi állomás; a költség fedezéséhez a járási községek a marhalétszám arányához képest járulandanak. Gratulálunk ez üdvös határozathoz!

A végén szolgabírói ebéd várt a községi előjárókra. Az ebéd kedélyesen folyt le, melyen Földes Bálint és Szonda László birtokosok is részt vettek. Ez alkalommal a szabadelvű párt alakuló gyűlésének napját e hó 18-ra halasztották a jelen voltak, mire a meghívót alá is írták a szolgabírák, a községi előjárók és nevezett két birtokos. Ohajtandó lett volna, hogy a tervezett gyűlés a Thury képviselő ur beszámolásával egybekapcsoltság; ez több okból lett volna kívánatos s többek közt azért, mert egyes félrevezetők, a kik helyette mást ohajtanának (felbujtás folytán) föléptetni, azzal korteskednek, hogy Thury ur be sem akar szótölalni, lenézi a választókerületet stb. stb.

Midőn tudósításomat bezárnám, akkor hallom a zeneszót a Csere-kertből s jut eszembe, hogy Kovácsnának egyetértő és szép iparostársasága ma májálást tart a Csere-kertben. Szerettem volna fölugrani s velők egy pár percet a szabadban örvelezni; de mert kézdivásárhelyi utam jó szándékomnak gáncsul szolgált, honnan későn juthaték haza: nem marad egyéb hátra, mint őket egy pár igénytelen vonással megénekelni s a feletti sajnálatomnak adni kifejezést: bár csak egy órával érkeztem volna hamarabb haza!!

A mint értesültem, a tánczosok szakadatlanul táncoltak; szünet alatt pedig az iparosok énekara válogatott darabokat énekeltek; a korosabbak meg Bacchusnak szenteltek ünnepet, amugy javában pityiláltak, feledni igyekezték a jelenkor nyomorúságos oldalát. Adjon Isten nekik sok ilyent!

Apróságok.

— A csikmegyei szabadelvű párt központi választmánya mai napon tartott értekezletén a csikszereai választókerületben báró Bornemissza Pált léptette fel jelöltül. A bárónak csikmegyei eredete mellett nagy körben ismert nemeslelkűsége, méltósága és szívéllyességgel párosult tekintélye kétségtelenné teszi megválasztását.

— Ugron Ákos országgyűlési képviselőt — mint az „Egyetértés”-ből olvassuk — a sárvári kerület függetlenségi pártja vasárnap tartott gyűlésében kikiáltotta jelöltnek.

— Kőváry László főerdőmester két erdőszzel és két gyakornokkal Csik-Szeredába érkezett, hogy a megye és a földmiv. és kereskedelmi miniszter között létrejött szerződés folytán 20 éven át tartó erdőrendezési működést megkezdjék. E hó 16-ra a kerületi erdőfelügyelő is megérkezik, hogy a megkezdés helyét és a folytatás színterét megállapítsák. Üdvözljük ezen böles intézkedést, mert már majdnem a világ gúnypiaczára kerültünk, hogy egy erdőség között fekvő vármegye, a rossz gazdálkodás miatt, a fában sokkal szegényebb Udvarhelymegye Lövéte és Homoród-Almás községek erdeiből volt kénytelen magát fával ellátni. Örövendünk és vegyük szívünkre ezen jóakaratu és nemes szívű urak böles utasításait!

— Kézdi-Vásárhely város tulajdonát képező Kecskés-zsiros havasnak mintegy 500 holdnyi területe felett per foly K-Vásárhely és hat falu között. Ezen pernek békeséges uton való elintézése végett f. hó 15-én

egy küldöttség fog Kézdi-Vásárhely és a hat falu részéről a helyszínre kiszállni.

— Kézdi-Vásárhelyt a május 12-én tartott országos vásár ugyancsak silányul folyt le. A belpiacon, mely máskor alig volt képes az adó-vevő közönséget befogadni, most kényelmesen mozoghatott az ember. A kereslet és kínálat nagyon csekély minden czikkre nézve. A barompiacon sokkal nagyobb élénkség mutatkozott. Mintegy 700 drb marha adatott el a két vásári napon.

— Meghívás. 87.—1884. sz. A csikmegyei „Gazdasági Egyesület” igazgató választmánya folyó év és hó 24-ik napján délelőtt 9 órakor kezdődőleg Cs-Szeredában a szokott helyen ülést tart, melyre a választmány tagjait van szerencsém hazafias tisztelettel meghívni. Csik-Szeredában, 1884. május hó 10-ik napján. Beeze Antal mp. az egylet elnöke.

— A fagyos szentek. A mitől a háromszéki gyümölcstermelő gazdák oly nagyon félnek, a három fagyos szent: Pongrácz, Szervác és Bonifác napjai veszély nélkül multak el. 12-én Szervác napján éjjel volt egy kevés dér, azonban nem ártott semminek. Még csak az Orbán napja van hátra s aztán a gazdaközönség egy gondtól megszabadult.

— Tanítóképesítő vizsgálatok a csiksomlyói róm. kath. tanítóképezdeben június 13-adián kezdődőleg tartatnak. Csik-Somlyón, 1884. május 11-én. Az igazgatóság.

— József főherczeg családi öröme. József főherczeg és Klotild főherczegnő e hó 10-én családi öröm érte. Ő császári és királyi fensége Klotild főherczegnő ugyanis, mint Fiuméből távirják, szerencsésen főherczegnőt szült. A fenséges anyja és az újszülött, a körülményekhez képest, jól érzik magukat.

— A csikszentkirályi népzenekar f. hó 11-én reggel, Csik-Szeredában a vármegye hivatalos helyisége előtt tisztekedett, hogy ezen ténykedésük által előhaladásukat bemutassák. Mikó Bálint főispán és Beeze Antal alispán urak a meglepetés folytán méltó elismerésben is részesítették székelly atyánkfiait. Örövendünk, hogy a szomszéd vármegyék példájára, Csikmegyében is van egy község, melynek lakói a művészet iránt is meleg érdeklődést tanúsítanak.

— Meghívó a csiksomlyói róm. kath. tanítóképezde 25 éves jubileumára. A csiksomlyói róm. kath. tanítóképezde f. évi június 2-án, azaz pünkösd második napján, 25 éves fennállásának emlékére ünnepélyt tart, mely ünnepélyre alattirt igazgatóság a nagyérdemű érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja. Az ünnepély sorrendje: 1. Te Deum-mal összekötött istenisztelet a ferencrendi szerzetesek templomában d. e. 9 órakor. Istenisztelet alatt a képezdei ifjúság négyes karokban énekel. Ezután a régi megyeház nagytermében: 2. Ecce sacerdos, a főpásztor fogadására; éneklő a képezdei ifjúság. 3. Megnyitó üdvözlő beszéd, Bálint Károly egyházmegyei főtanfelügyelő által. 4. A kápolna, Beckertől; éneklő a képezdei ifjúság. 5. A képezde 25 évi történetének felolvasása, Földes József intézeti igazgató által. 6. Üdvözlő, Kreuzer Oratoriumából; éneklő a főgymn. énekkar. 7. Levél egy elutazott barátomhoz, Tompától; szavalja Benedek József III-ad éves képezde növendék. 8. Ének a képezde volt tanítványai által. 9. Üdvözlő P. Simon Jukundiához, mint a ki az intézetnek 25 évig volt igazgatója, a volt tanítványok részéről Boga. Bálint gergygoalfalvi felsőnépiskolai igazgató által. 10. Induló, Küchentől; éneklő a képezdei ifjúság. Végül ünnepélyes közebéd lesz, melynek kiállítását — tekintve az itteni elszigetelt helyzetet — a szeretház főnöke volt szives elvállalni. A közebédén részt venni szándékozók felkéretnek, hogy eziránt f. hó 27-ig bezárólag Lakatos Izra kép. tanárnál méltóztatassanak szóval, vagy írásban nyilatkozni. Egy teríték 3 frt. Cs-Somlyón, 1884. május 10. Az igazgatóság.

— Emléksobor Mikó Imre grófnak. Az erdélyi muzeum-egylet hídvégi gróf Mikó Imrének, mint az egylet első alapítójának, emléksobrot készített. A szoborleleplezési ünnep egybe fog esni a egyesület fenn-

állásának huszonöt éves jubileumával. A szobor mintázását ifju báró Vay Miklós vállalta magára, az ércöntést pedig egy bécsi czég fogja eszközölni.

— Nyilvános köszönet. Kézdivásárhelyi iparos t. Fejér András ur és neje Kovács Berta asszonyság a kézdipolyáni gör. kath. egyházközségnek nagylelkűen adományozott oltárképért fogadják hivaime nevében őszinte és legmélyebb köszönetemet. Ohajtom, hogy a mindenható éltesse sokáig s az Úr Jézus adja meg nekik áldozatjukért a méltó jutalmat. K.-Polyán, 1884. május 10-én. Solnay János, g. k. esperesplebános.

— A Petőfi-szobor pechje. Nem a budapestiről van szó, hanem arról, melyet az eperjesi Széchenyi-kör állított fel a Szent-László szomszédságában, állítólag a három magyar költő: Petőfi, Tompa és Kerényi által megénekelt erdei lak mellett. Ennek az emléksobornak valóban rettenetes pechje van. A leleplezésnek és a rákövetkező mulatságnak még a mult év folyamán kellett volna megtörténnie, hanem holmi kedvezőtlen időjárás stb. miatt biz az mostanáig sem történt meg. Ugy látszik, hogy szegény koszorus költőneknek, kinek egész élete olyan keserves volt, még holtá után is pechje van. A szobor már régóta áll, de a leleplezés még mindig késik. Most újra kitűzték e hó egyik napjára, a mikor, reméljük, az ünnepély minden baj nélkül meg is fog esni.

— Midhat pasa, Törökország legnagyobb fia, a kitünő államférfi, volt nagyvezir s külügyminiszter, a rövid életű török parlamentarizmus tervezője, vasárnap pokolvar (anthrax) következtében meghalt.

— „Pálmalombok és fügefalevelek egy szinpadí csokorhoz” ezim alatt Jankovics Gyula, Majthényi Géza és Kovács László egy drasztikus pasquillet írtak, hogy ezzel Pálmai Ilka hires szépségű művésznőket, miként a felhívásban ígérték, leleplezzék. A rendőrség mindhármokat elfogta, sőt Buschmann Ferencz nyomdász ellen is megindította a vizsgálatot. A tettesek igen előkelő fiatal emberek; az egyiknek atyja főispán volt, a másiké kir. táblai bíró.

— Savanyu Józsi, a hirhét hetyár, az egész Dunán tuli rém, a Tapolca felett levő vendéki cserben elfogatott.

— 900 magyar népdal zongorára alkalmazva! A „Magyar Dal-album” czimű egyetemes magyar népdalgűjtemény V. kötetéből most jelent meg az 5. füzet a 880—900. számú, következő dallamokkal: 1. Haragszik a gazda. 2. Haragszik a rózsám anyja. 3. Haragszom az olyan szóra. 4. Ha valaki vigan él. 5. Három színi a nemzeti lobogó. 6. Házasodni a lapát. 7. Hegyen ülök, búsan nézek. 8. Hej! bundám galléra. 9. Hej! csak azt kérem tőled. 10. Hej! ne busulj Barna Bandi. 11. Hej! nekem hát vígasztalás. 12. Hej szerelem, te átkozott szerelem! 13. Hervadozó bokor alatt. 14. Hirt nem hallok már felőled. 15. Hogy elcsaptak a mesterek. 16. Hogy ha szeretsz, szívből szeress. 17. Hogy mehetnék én tehozzád. 18. Hóka lovam a tilosba. 19. Huzd rá czigány, a míg hurod el nem szakad. 20. Huzd rá czigány! tudod te már. — Ára a már megjelent és zongorára alkalmazott összes 900 magyar népdalnak, azonnal megküldve: 6 frt 90 kr; a még megjelenendő 100 dal postai bérmentes utanküldésével együtt vagyis 1000 magyar népdal ára 7 frt 80 kr. A f. évi ötödik évfolyam előfizetési ára bérmentes szétküldéssel: 10 hóra (10 füzetre, 200 dallammal); 1 frt 80 kr; 5 hóra (5 füzetre, 100 dallammal): 90 kr; egy-egy füzet ára (20 dallammal) 25 kr. — Előfizetések postautalványon a „Magyar Dal-Album” kiadóhivatalához Győrbe intézendők.

Szerkesztői izenet.

R. J. urnak Brassó. Örövendünk, hogy ismét találkozhatunk. Becses közreműködését továbbra is kikerjük. Szives üdvözlét!

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János. Möriz Gyula.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Berlin. — Hoff János csász. kir. udvari malátakészítmények gyárosa Bécsben. — Szt.-Pétervár.

malátakivonat egészségi sör.

Az általános elgyengülés, mell- és gyomorhajok, sorvadás, vérszegénység s az altesti szervek rendetlen működései ellen. A legjobbnak bizonyult erősítő szer üdülőknek mindennemű betegségek után. Ára palackonként 60 kr.

A gyógyanyag és az egészséget előmozdító készülékek belföldi egészségügyi kiállításának London 1881. érdemlevele.

Ő Felsége Viktoria angol királyné. — Király ő fensége az edinburgi herceg. — Spenzer, a kiállítás elnöke. — John Erich Erichsen, a bizottság elnöke. — Judge Mark H. titkár

koncentrált malátakivonat.

Mell- és tüdőbajok, idült köhögés, hurut és gégefő-bajok ellen. — Biztos siker s igen kellemes szer. Palaczkonként 1 frttal és 60 krral is.

malátakivonat mellezükorkák.

Felülmulhatlan a köhögés és elnyákosodás ellen. A számtalan hamisítások végett kék csomagolására és a valódi malátakivonat cukorkák védjegyére (a feltaláló arcsképe) kell főleg ügyelni. Kék csomagokban 60, 30, 15 és 10 krral.

m a l á t a - e s o k o l á d é.

Testi és ideggyengeségben szenvedő egyéneknek felettébb tápláló és erősítő. Ez igen kellemes ízű, kiváltképen ott igen ajánlható, hola kávé élvezete, mint nagyon izgató, meg van tiltva. Egynegyed kilós csomag 1.80 kr, 90 és 60 kr. Egy fél kilós cs. 2.40 kr, 1.60 kr, és 1 frt.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomorbajok, elerőtlenedés, lesóványodás, emésztési gyengeség ellen a legjobbnak bizonyult erősítő szer bármely betegségből üdülők számára.

Alapított 1847-ben.

G y ó g y j e l e n t é s e k 1884. február havából.

Mező-Csáth, 1884. febr. 5.

1. Két éven át kimondhatlanul szenvedtem. Éjjel az erősítő alvástól meg valék fosztva, nappal fárasztó munkára utalva, kinozva valék idült rekedtség és mellbaj által. Megkísérlettem az ön általánosan becslott egészségi sörét és ámbár csak a 10-ik palackot felhasználtam, már is egy jelentékeny előnyös változást érzek. Az alvás tartósabb, nyugodtabb és üdítőbb lett, a köhögés ritkábban kinoz, a nyálka oldás nullának tekinthető. A rekedtség ámbár még teljesen meg nem szűnt, de a jó reményben bizok, hogy Isten segítségével ez is 30 palack felhasználása után felozslatva leend és hangom rendessé váland. (Köszönet).

KENCZEL V. néptanító

Mező-Csáth, 1884. február 22-én.

2. Mélyen érzett köszönetemet idült rekedtségem és mellbajomból felépülésemért nyilvánítva, nem tehetek egyebet, mint önt áldani. A gyógyulási folyamat nem csekélyebb eredményű, mint az előző. Az ön malátakivonati sőre megfizethetlen gyógyszer oly betegek részére, mint én is. Reggel már egészen tisztán beszélek, ámbár a napi faradalmak következtében még elrekedek. (Hálanyilatkozat). Erősen meg vagyok győződve, hogy az ön malátakivonati sőre a leggyökeresebb szer rekedtség és mellszorulás ellen.

KENCZEL W. néptanító.

Dr. F. Stütz es. kir. udv. orvos Schönbrunban mondja: „A Hoff-féle izletes maláta-kivonat egészségi sörnek az emberi test fentartására nézve csak jó hatású lehet és pedig alkatrészeinél fogva. Ajánlom azt bizonyos betegségeknek s különösen üdülőknek.

Képzeld el azon örömet, mely családomban uralkodék, midőn az ön Hoff János-féle koncentrált maláktakivonatának használata után már hónapok óta élvezted egészséget teljesen ismét visszanyertem, mellem oly egészséges, a milyen ezelőtt még soha sem volt, a köhögés, mely folyton gyötrött, elmúlt s már hála Istennek, egészséges vagyok! Hálaköszönetem érte!

STEINER DÁVID

A napokban vett maláta-egészségi sör és czukorka küldemény, úgy érzem, használni fog. Ezért szándékom ezen kitűnő szereket huzamosabban használni. Kérem ismét posta utánvét mellett 28 palaczk sört 15 frtért és 4 zacskó czukrot a 60 kr. mielőbb küldeni.

Lugos, 1884. február 10.

Gámán Kálmán, főhadnagy.

Főraktár: Barabás Ferenc gyógyszerárán Seps-Szentgyörgy. — Kézdi-Vásárhely: Kovács Ferenc gyógyszer. — Székely-Udvarhely: Gyer-
6 7 tyánffy Gábor könyvkereskedésében.

Van szerencsém a n. ér. közönség figyelmét felhívni, hogy kézdivásárhelyi könyvnyomdamban és Csikszeredában Györgyjakab Márton bérlőnél a következő

NYOMTATVÁNYOK ÁLLANDÓAN RAKTÁRON TARTATNAK

és KIS MENNYISÉGBEN is feltűnő OLCSÓ ÁRON kaphatók:

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, kisüstösöknak.
" " szeszgyárosoknak.
Adóhátréleki-törlési kimutatás. L. K.
Adóhátréleki kimutatás, havi.
" " 1/4 évi.
" " 1 évi.
Adósság-levél r. k. egyházhoz tartozó pénzalaphoz.
Anyakönyv, róm. k. nepsikolák részére, B. minta.
Anyakönyv, tanköteles növendékek részére. (L. T.).
Allategészségügyi kimutatás.
Árverési feltételek.
Árverési kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Árverési hirdetmény bir. végrehajtóknak.
Árverési hirdetmény, adóügynök. (L. H.)
Baronvásári jegyzőkönyv.
Béketárgyalási jkönyv, közs. bir. L. T.
Bélyegjegy-megrendelési iv.
Bélyeglelet. (L. H.)
Birtokiv; bel- és külv. L. K.
Bizonyítvány, ujonczosai felszólamlási ügyben.
Családi értesítő. (L. É.)
Cseled-könyv.
Dobánygyártmány-megrendelés.
Egészségi bizonyítvány, lovakkak.
Egészségügyi kimutatás, D. minta.
Értesítés a keresetelési, (születési) házassági és
háldozási anyakönyvekből.
Feltételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta.
Felszólamlás ujonczosai ügyben.
Fáynóltak és gondnokoltak nyilvántartása.
Hadtökeles szökevények lajstroma. (L. I.)
" kipuhatolási jegyzőkönyve.
Hagyatéki leltár, kül- és beliv.
Haláleset-feltétel, bírósági részére.
Haláleset-feltétel, gyámságóságok részére.
Haláleset-feltétel a brassói kir. illetéktiszabási
hivatal részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Halottkémi iktató-könyv.
Halottvizsgálati bizonyítvány, I. minta.
Halottkémi jelentés, II. minta.
" " orvosi segélyben nem részesi-
tett gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkémi jelentés rendkívüli halálesetről, IV. m.
Halottkémi jelentés talált hulla iránt, V. minta.
Halottkémi jelentés ragályos, járványnyá válható,
vagy járványos betegségben történt halálesetről,
VI. minta.

Halottvizsgálati könyv, VII. minta.
 Halottkémii jelentés halottvizsgálati jegyzőkönyvek-
 kel, VIII. minta.
 Határidő-napló, közs. bir. 13. §.
 Határszéli igazolványérti utalvány.
 Honvéd-változási kimutatás.
 Himnlőltási bizonyító tábla.
 Himnlőltási részletes kimutatás.
 Hivatalos árverési hirdmény. Adóügvy.
 Havi adó-kimutatás. L. A.
 Hivatalos bélyeglelet.
 Hivatalos jelentés, a 3 hóig nem szorgalmazott vé-
 rehajtásról.
 Hivatalos jelentés, a teljesített végrehajtásról.
 Idézővény, községi bíraskodáshoz.
 Idézővény, erdőkihágásos ügyekhez.
 Iktató-könyv, község részére.
 Iktató-könyv, erdőkihágásos ügyekhez.
 Iktató-könyv, hadkötelek szökevények részére.
 Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indu-
 biam et adestator in Baptisatorum.
 Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indu-
 biam et adestator in Copulatorum.
 Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indu-
 biam et adestator in Defunctorum.
 Ítélet, községi bíraskodáshoz. (L. M.)
 Járványbetegségi kimutatás.
 Jegyzőkönyv a községben kiadott lőlevelekről.
 Jegyzőkönyv a községben kiadott marhalevelekről.
 Jegyzőkönyv a község előljárósága által kiállított-
 utlevél-ajánlatokról.
 Jegyzőkönyv a levágott szarvasmarhákrol.
 Jegyzőkönyv az árvák követelésének nyilvántar-
 tásáról.
 Jelentés, erdőkihágásos ügyekhez.
 Jelentési levél, utazók számára.
 Jelzálogjog bekebelezése vagy előjegyzése iránti
 kérdés és felzet.
 Kataszteri bírtokiv. kül- és beliv.
 Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség
 részére.
 Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad rész-
 sére.

Kézbécsítési iktató jegyzőkönyv.
Kézbécsítési végény, közs. bírások.
Kielégítési végrehajtás iránti kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Kimentatás az év végén fennmaradt s behajthatlan-
ság címén leírandó egyenes adóhátrálékokról
Kipuhatólasi jegyzőkönyv, hadköteles szökevények-
ről. (L. H.)
Költségvetés, községi iskolák részére.
Kötelezvény, egész és fél iven.
Kötelezvény fél iven.
Kötelezvény, helyv. hitv. egyházi pénzalaphoz.
Közmunka-nyilvántartási jökönyv.
Községi iskolai számadás.
Községi költségterv.
Községi marha-igazolvány. (Könyvecske
Községi sommás marhalétszám-kimentatás.
Községi számadás.
Kuladó-hátrálékai kimentatás, kül- és beliv.
Levellőriték „Excellentissimo Illustrissimo ac
Reverendissimo Domino Domino Francisco
Lönhart“ stb. czimírral ellátva.
Levellőriték „A fűtiszteendő róm. kath. esperesi
hivatalnak“ czimírral ellátva.
Levellőriték „A nagyon tisztelendő lelkész hivatal-
nak“ czimírral ellátva.
Lólevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Makacsassági ítélet, közs. bír.
Matricula Baptisatorum.
„ Copulorum.
„ Defunctorum.
Meghatalmazás.
Marhalevell-jegyzőkönyv. (L. J.)
Mixta-matrimonia.
Mulasztás-kimentatás, közs. iskolák részére.
Mutató-könyv, közs. bír. 12. §-hoz.
„ „ közigazgatáshoz.
Nemleges záloglasi és becslési jegyzőkönyv, adó-
ügyben. (L. Z.)
Nyilvántartás, erdőkihágásos ügyekhez.
Nyugta és ellennyugta, r. kath. egyházmegyének
Panasz, kisebb polgári peres ügyekhez.
Panasz-könyv, közs. bír.

Panaszkönyv, erdőkihágásos ügyekhez.
Pénz-napló, erdőkihágásos ügyekhez.
Pénzbüntetések nyilvántartása, erdőkihágásos ügyekhez.
Pénzkezelési jegyzék.
Pénztári napló községek részére.
Pénztári napló községi iskolák részére.
Pénztári napló róm. kath. egyházmegyéknek, bel- és küliv.
Postakönyv.
Pótadó-főkönyv.
Rovatok kimutatás a róm. kath. egyház adósaírói kül- és beliv.
Somnás makacssági ítélet.
„ kereset és felzet.
„ váltókereset.
Statistikai kimutatás, róm. kath. elemi i-iskolákhoz. vagyis : 3-as tábla.
Számla, utalvány és nyugta, szakértőknek, bűnügyben.
Szolgálati napló, a kir. esendőrség részére
Tanköteles növénydekek anyakönyve.
Tárgyalási jegyzőkönyv, közs. bir.
Tárgyalási jegyzőkönyv, bekés esetekhez (Közs. bir.
Törzskönyv-lapja, kül- és beliv.
Tűzvész-jelentés.
Tulajdonjog bekebelezése iránti kérés és felzet.
Utlevel-jegyzőkönyv. (L. J.)
Utlevel-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet szerint.
Ügyviteli napló r. kath. lelkészi hivatalok részére
Váltó-kereset. (L. S.)
Váltó-óvás.
Vendég-könyv.
Változási kimutatás, a sorhad részére.
Változási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)
Zálogjog-bekebelezési, előjegyz. kérés és felzet. (L. J.)
Zálogjog törlesze iránti kérés és felzet.
Zálogási, becslési és árverési jegyzőkönyv adóügyben, kül- és beliv.
Záloglasi és becslési jknyv, adóügy.
Záloglasi jegyzőkönyv, közs. bir.
Záloglasi jegyzőkönyv, közs. bir.

Raktáromat folyton nagyobbítani törekszem, hogy így a n. é. közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg. Elvállalok továbbá mindennemű könyvek, folyó- és röpiratok, bárminemű alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos ivec, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindennemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, újévi és más alkalmi üdvözlések, felhirdetmények, szóval minden a könyvnyomdászat körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását.

Végül ajánlom **írószereimet, levélpapiraimat, levélborítékaimat és tentáimat**, melyekből **raktárt tartok** s melyekből **gyári áron** szolgálhatok.

Tisztelettel

SZABÓ ALBERT.

könyvnyomda-tulajdonos.

Ny. Szabó Albert gyorsajtóján Kézdi-Vásárhelytt.